

DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare nr.105

www.parlament.md

27 ulie 2012

JC Nr. 206

Către Biroul permanent
al Parlamentului

În conformitate cu prevederile art.73 din Constituția Republicii Moldova și ale art.47 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de lege privind cooperarea dintre Parlament și Guvern în procesul de integrare europeană a Republicii Moldova.

Anexă: - proiectul de lege
- nota informativă

Deputații în Parlament

I. CORMAN / IGOR CORMAN /
Ana Butu / ~~AN~~

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
B. D. P. Nr.	1795
27	07 2012
Ora	

LEGE
privind cooperarea între Parlament și Guvern în procesul de
integrare europeană a Republicii Moldova

În scopul:

- consolidării consensului național privind obiectivul de integrare europeană, în spiritul Declarației Parlamentului Republicii Moldova cu privire la parteneriatul politic pentru realizarea obiectivelor integrării europene din 23 aprilie 2005;
- conjugării eforturilor puterilor legislative și executive în vederea ancorării ireversibile și durabile a obiectivului integrării europene în politicile externă și internă ale Republicii Moldova;
- respectării “Liniilor directoare parlamentare de la Copenhaga”, adoptate de Parlamentul European, care trasează liniile directoare pentru relațiile dintre guverne și parlamente cu privire la afacerile comunitare (standarde minime, Nr. 2003/C 154/1);
- realizării recomandărilor din rezoluția nr.1827 din 2011 a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei privind consolidarea rolului Parlamentului în supravegherea activității Guvernului;

Pomind de la prevederile Constituției privind atribuțiile de bază ale Legislativului (art.66), funcțiile sale de legiferare (art.72), precum și raporturile Parlamentului cu Guvernul (art.104-106²),

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Scopul legii și domeniul de aplicare

Prezenta lege stabilește cadrul general, procedura și mecanismul de cooperare între Parlamentul Republicii Moldova (în continuare Parlament) și Guvernul Republicii Moldova (în continuare Guvern) în procesul de integrare europeană a Republicii Moldova.

Articolul 2. Noțiuni de bază

În sensul prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

procesul de integrare europeană a Republicii Moldova - inițierea, negocierea, încheierea, implementarea acordurilor, înțelegerilor și aranjamentelor între Republica Moldova și Uniunea Europeană; adoptarea unei legislații conforme cu normele europene; îndeplinirea criteriilor de aderare și însușirea acquis-ului comunitar; asigurarea condițiilor necesare pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană;

comisia parlamentară de profil - Comisia Politică Externă și Integrare Europeană a Parlamentului;

act legislativ sau propunere legislativă cu relevanță europeană – act sau propunere legislativă care urmărește transpunerea în legislația națională a actelor normative comunitare, care creează cadrul juridic necesar aplicării acestora sau care vizează îndeplinirea altor angajamente asumate de Republica Moldova în relația cu Uniunea Europeană.

Capitolul II – PARLAMENTUL

Secțiunea 1 Parlamentul

Articolul 3. Rolul, atribuțiile și actele emise de Parlament în procesul de integrare europeană

(1) Parlamentul, în conformitate cu prevederile Constituției, Regulamentul Parlamentului și cu prezenta lege:

- aprobă direcțiile principale ale politicii interne și externe a statului, inclusiv cele privind integrarea europeană a Republicii Moldova;
- adoptă cadrul legislativ necesar pentru îndeplinirea criteriilor de aderare la Uniunea Europeană și însușirea acquis-ului comunitar;
- exercită controlul parlamentar asupra puterii executive;
- monitorizează negocierile purtate de Guvern cu Uniunea Europeană și cu instituțiile sale;
- contribuie activ la procesul de integrare europeană a țării prin exercitarea atribuțiilor ce-i revin în virtutea calității sale de organ reprezentativ suprem al poporului Republicii Moldova și unica autoritate legislativă a statului.

(2) În exercitarea atribuțiilor sale conform prezentei legi, Parlamentul Republicii Moldova adoptă legi, hotărâri și moțiuni care sînt obligatorii pentru Guvern, pentru membrii săi, pentru autoritățile administrației publice, precum și pentru celelalte instituții și persoane vizate.

(3) Parlamentul emite avize și adoptă acte exclusiv politice (declarații, apeluri, mesaje). Comisia parlamentară de profil adoptă rapoarte și emite avize. Acestea sunt luate în considerare de Guvern pentru definitivarea pozițiilor naționale, inclusiv a pozițiilor de negociere, însă nu au un caracter obligatoriu pentru acesta.

(4) Guvernul motivează oral sau, după caz, în scris în fața Parlamentului sau a Comisiei parlamentare de profil, la solicitarea acestora, susținerea altei poziții decît cea exprimată în avize sau în actele exclusiv politice.

(5) Parlamentul va crea o bază de date electronice și o bibliotecă de documente referitoare la procesul de integrare europeană, care va fi accesibilă membrilor Parlamentului, cît și publicului larg.

Articolul 4. Programul de lucru al Parlamentului

(1) La începutul fiecărui an, Parlamentul, în baza propunerilor Guvernului, stabilește și adoptă o listă a proiectelor de acte legislative și propuneri legislative cu relevanță europeană care vor fi examinate de Parlament în anul respectiv. Această listă poate fi modificată, în baza propunerilor motivate ale Guvernului, o dată la jumătate de an sau mai des în caz de necesitate stringentă.

(2) Lista se notifică Guvernului în termen de 5 zile lucrătoare de la adoptare și face parte din programul anual de lucru al Parlamentului în domeniul integrării europene.

Secțiunea 2

Comisia parlamentară de profil

Articolul 5. Comisia parlamentară de profil

Comisia parlamentară de profil este responsabilă de monitorizarea procesului de integrare europeană.

Articolul 6. Atribuțiile comisiei parlamentare de profil în domeniul integrării europene

Comisia parlamentară de profil are următoarele atribuții în domeniul integrării

europene:

1) primează în efortul de pregătire a planurilor legislative legate de integrarea europeană; asigură prezentarea la timp de către Guvern a propunerilor privind armonizarea legislației și veghează ca angajamentele asumate și planurile de acțiune referitoare la integrarea europeană să fie respectate; examinează proiectele de acte legislative și propunerile legislative cu relevanță europeană în vederea emiterii rapoartelor sau avizelor;

2) se pronunță asupra oportunității inițierii negocierilor și semnării tratatelor și a altor acte cu Uniunea Europeană, întocmește rapoarte și prezintă plenului Parlamentului proiecte de legi privind ratificarea, acceptarea, aprobarea sau aderarea Republicii Moldova la aceste tratate;

3) coordonează procesul de racordare a legislației la standardele europene, monitorizează prezentarea și examinarea în Parlament a proiectelor de acte legislative și a propunerilor legislative menite să asigure armonizarea legislației naționale cu cea a Uniunii Europene;

4) asigură, atât prin implicare directă cât și prin facilitarea implicării altor comisii permanente, controlul parlamentar corespunzător asupra politicii externe și de integrare europeană promovate de Guvern și asupra implementării legislației cu relevanță europeană;

5) monitorizează dialogul și negocierile dintre Guvern, pe de o parte, și Uniunea Europeană și instituțiile sale pe de altă parte, și oferă consiliere politică Guvernului în chestiuni legate de integrarea europeană;

6) îndeamnă Guvernul să dezvolte și să actualizeze o strategie de integrare europeană cuprinzătoare și planuri de acțiuni pentru implementarea acesteia;

7) audiază Guvernul, ministrul afacerilor externe și integrării europene, alți membri ai Guvernului sau negociatorul-șef, după caz, și emite avize și recomandări asupra pozițiilor Republicii Moldova în relația cu Uniunea Europeană înainte de reuniunile importante moldo-comunitare și rundele de negocieri asupra acordurilor și altor instrumente contractuale între Republica Moldova și Uniunea Europeană;

8) asigură coordonarea și armonizarea atitudinilor politice din cadrul Parlamentului cu privire la problematica integrării europene;

9) exercită controlul și monitorizează Guvernul în ceea ce privește înființarea mecanismelor corespunzătoare și utilizarea, în modul convenit, a instrumentelor financiare disponibile și a asistenței europene;

10) promovează obiectivele și scopurile integrării europene în societate, în vederea obținerii unui consens și a unui grad înalt de implicare a acesteia în procesul de integrare europeană;

11) facilitează procesul de consultare publică a proiectelor de acte legislative și a propunerilor legislative cu relevanță europeană;

12) coordonează eforturile Parlamentului pentru menținerea de relații strânse cu Parlametele statelor membre ale Uniunii Europene și cu structurile Parlamentului European în vederea promovării interesului național de integrare europeană;

13) menține contacte strânse cu comitetele și comisiile parlamentare mixte Republica Moldova – Uniunea Europeană, precum și cu cele ale Republicii Moldova cu statele membre;

14) monitorizează activitatea și prestația delegațiilor parlamentare în forurile europene;

15) urmărește respectarea interesului național în relațiile dintre Guvern și instituțiile și statele membre ale Uniunii Europene prin exercitarea controlului parlamentar corespunzător;

16) asigură coordonarea, în cadrul Parlamentului, a liniilor directoare privind problemele de nivel regional și internațional, armonizate cu poziția Uniunii Europene;

17) cooperează cu parlamentele altor state și cu organismele interparlamentare.

Articolul 7. Relația Comisiei de profil cu alte comisii parlamentare și structuri din cadrul Parlamentului

(1) În cazul în care nu este sesizată în fond pentru a se pronunța asupra unui proiect de act legislativ cu relevanță europeană, comisia parlamentară de profil este desemnată în calitate de coraportor. Comisia raportoare va lua în considerare opinia formulată în coraport de către Comisia parlamentară de profil.

(2) În vederea exercitării controlului parlamentar, Comisia parlamentară de profil poate iniția, independent sau împreună cu oricare dintre comisiile parlamentare, anchete și audieri privind activitățile desfășurate de organele administrației publice ce țin de procesul de integrare europeană a Republicii Moldova.

(3) Comisia parlamentară de profil solicită avizul sau opinia Direcției juridice a Parlamentului cu privire la constituționalitatea proiectelor de tratate sau acorduri internaționale ce vizează integrarea europeană a Republicii Moldova, înainte de emiterea propriului aviz privind oportunitatea inițierii de negocieri asupra unor asemenea acorduri.

Articolul 8. Relația comisiei parlamentare de profil cu autoritățile și instituțiile administrației publice în procesul de integrare europeană

(1) Comisia parlamentară de profil cooperează cu Guvernul, cu ministerele, cu alte autorități ale administrației publice centrale și cu subdiviziunile acestora în procesul de integrare europeană a Republicii Moldova.

(2) Comisia parlamentară de profil este informată în mod regulat și detaliat, înainte și după reuniunile și rundele importante de negocieri, precum și ori de câte ori va solicita, de către membrii Guvernului și/sau de către negociatorul-șef cu privire la progresul negocierilor cu Uniunea Europeană și implementarea obligațiilor asumate, de asemenea, poate să ofere comentarii, recomandări și opinii cu privire la acestea. În acest scop, Comisiei i se prezintă rapoarte scrise, orale, proiecte de documente, orice alte date sau informații considerate relevante.

(3) Centrul de armonizare a legislației de pe lângă Ministerul Justiției remite Comisiei parlamentare de profil în mod sistematic și obligatoriu, pe căi electronice, iar la solicitare și pe suport de hârtie, tabelele de concordanță și declarațiile de compatibilitate cu legislația comunitară emise pentru proiectele de acte legislative cu relevanță europeană. Comisia parlamentară de profil are dreptul să solicite Centrului de armonizare a legislației tabelul de concordanță și declarația de compatibilitate pentru orice proiect de act legislativ sau orice inițiativă legislativă considerate a fi cu relevanță europeană.

Articolul 9. Relația la nivel parlamentar cu Uniunea Europeană și cu organismele asociate

(1) Comisia parlamentară de profil deține rolul principal în reprezentarea Parlamentului în exterior, în cooperarea și asigurarea legăturilor cu parlamentele statelor europene, cu Parlamentul European și cu organismele interparlamentare în probleme de integrare europeană.

(2) Proiectele de rezoluții și declarații în probleme de integrare europeană ce urmează a fi adoptate în cadrul reuniunilor parlamentare, al vizitelor de nivel înalt și al altor evenimente semnificative sînt discutate în prealabil cu Comisia parlamentară de profil. Comisia parlamentară de profil este informată în mod corespunzător despre rezultatele acestor reuniuni și documentele adoptate.

(3) Conducătorii delegațiilor parlamentare moldovenești la Adunarea Parlamentară EURONEST, la Comitetul de Cooperare Parlamentară Republica Moldova – Uniunea Europeană, la Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei și la alte organisme de cooperare interparlamentară în contextul procesului de integrare europeană sînt, de regulă, membri sau membri supleanți ai Comisiei parlamentare de profil.

(4) Conducătorul delegației parlamentare a Republicii Moldova la organismele de cooperare menționate la alin. (3) raportează cu promptitudine Comisiei parlamentare de profil despre activitățile delegației.

Articolul 10. Relația Comisiei parlamentare de profil cu societatea civilă

(1) Pentru a facilita procesul de consultare publică asupra proiectelor de acte legislative și propunerilor legislative, precum și asupra subiectelor relevante de pe agenda europeană a Republicii Moldova, Comisia parlamentară de profil menține și dezvoltă contacte strînse cu societatea civilă și eventual promovează inițiative comune.

(2) Comisia asigură consultările publice asupra proiectelor de acte legislative și a propunerilor legislative cu relevanță europeană prin organizarea de dezbateri și audieri publice, prin alte proceduri de consultare stabilite de legislația cu privire la transparența în procesul decizional.

(3) Comisia dispune plasarea, conform legii, a sintezei recomandărilor primite în cadrul consultării publice pe site-ul oficial al Parlamentului, în scopul asigurării transparenței procesului decizional.

Articolul 11. Raportarea către Parlament

La sfîrșitul anului calendaristic, Comisia parlamentară de profil raportează plenumului Parlamentului despre activitățile desfășurate pe parcursul anului respectiv.

Articolul 12. Componența comisiei parlamentare de profil

(1) Statutul de membru al Comisiei parlamentare de profil este dobîndit în conformitate cu prevederile Regulamentului Parlamentului.

(2) Președintele, vicepreședintele, secretarul, membrii și membrii supleanți ai Comisiei parlamentare de profil se aleg de către Parlament cu votul majorității deputaților aleși.

(3) Componența nominală a Comisiei parlamentare de profil se stabilește ținîndu-se cont de reprezentarea proporțională a fracțiunilor în Parlament.

Articolul 13. Aplicarea Regulamentului Parlamentului

Dacă prin prezenta lege nu se prevede contrariul, prevederile Regulamentului Parlamentului se aplică în mod corespunzător membrilor, competențelor și activităților Comisiei parlamentare de profil.

Capitolul III GUVERNUL

Articolul 14. Informarea Parlamentului

Guvernul, prin intermediul Ministerului afacerilor externe și integrării europene sau al miniștrilor de resort, informează cu regularitate și în timp util Parlamentul sau Comisia parlamentară de profil asupra:

- (a) problemelor esențiale pentru Republica Moldova, aflate pe agenda europeană;
- (b) subiectelor care urmează a fi discutate sau negociate cu Uniunea Europeană sau cu instituțiile sale;
- (c) negocierilor preconizate sau inițiate, precum și despre rezultatele acestora.

Articolul 15. Prezentarea în Parlament a documentelor aferente negocierilor și acordurilor cu Uniunea Europeană

(1) Guvernul transmite Parlamentului și Comisiei parlamentare de profil toate documentele relevante, imediat ce sînt primite sau pregătite, inclusiv:

a) informările și rapoartele periodice privind activitatea și rezultatele vizitelor, participărilor, întrevederilor dintre membrii Guvernului și reprezentanții Uniunii Europene sau ai instituțiilor comunitare;

b) ordinea de zi și rezultatele rundelor de negocieri cu Uniunea Europeană sau cu instituțiile comunitare, inclusiv procesele-verbale ale ședințelor;

c) documentele care prezintă poziția Guvernului în problemele ce urmează să fie abordate în cadrul rundelor de negocieri cu Uniunea Europeană sau cu instituțiile comunitare;

d) proiectele de acorduri asupra cărora urmează să fie inițiate negocieri sau care urmează să fie încheiate cu Uniunea Europeană sau cu instituțiile comunitare, în conformitate cu prevederile Legii nr.595-XIV din 24 septembrie 1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, fără a aduce atingere obligației de confidențialitate care poate fi instituită în procesul de negocieri;

e) rapoarte semestriale privind îndeplinirea angajamentelor de transpunere a dreptului Uniunii Europene și de armonizare a legislației naționale cu cea a Uniunii Europene;

f) orice alt document solicitat de către Comisia parlamentară de profil pentru exercitarea funcțiilor sale.

(2) Documentele menționate la articolul 15 alineatele (b) și (d) vor fi însoțite de o expunere de motive întocmită de Guvern, care va conține evaluarea efectului și a impactului negocierilor sau acordurilor asupra legislației naționale, asupra politicilor naționale, asupra situației politice, economice și sociale din Republica Moldova.

(3) Membrii Parlamentului pot solicita Guvernului orice documente suplimentare relevante sau informații de natură să aducă clarificări asupra aspectelor aflate în dezbatere.

Articolul 16. Prezentarea în Parlament a raportului anual al Guvernului

(1) La începutul fiecărui an calendaristic, Guvernul prezintă în plenum Parlamentului un raport cu privire la procesul de integrare europeană a Republicii Moldova, progresele înregistrate și prioritățile trasate.

(2) Raportul trebuie să includă următoarele aspecte:

(a) informații care să permită Parlamentului monitorizarea și evaluarea procesului de integrare europeană, inclusiv a negocierilor și acordurilor cu Uniunea Europeană și cu instituțiile sale;

(b) detalii cu privire la proiectele de lege înaintate în Parlament în cursul anului calendaristic anterior, în scopul asigurării implementării rezultatelor negocierilor purtate cu Uniunea Europeană;

(c) detalii cu privire la proiectele de lege pe care Guvernul intenționează să le prezinte Parlamentului în anul calendaristic curent, pentru a da efect negocierilor sau acordurilor cu Uniunea Europeană, inclusiv datele aproximative la care Guvernul intenționează să prezinte astfel de proiecte;

(d) informații cu privire la problemele și deciziile de mare impact pentru Republica Moldova luate în cursul anului precedent, precum și măsurile care au fost implementate de Guvern ca urmare a acestor decizii;

(e) informații cu privire la împrumuturile, creditele sau fondurile primite de la Uniunea Europeană pe parcursul anului precedent sau acordurile privind astfel de împrumuturi, credite sau fonduri, precum și despre modul în care au fost utilizate de către Guvern.

Articolul 17. Informarea Parlamentului despre programul de activitate al Guvernului pentru armonizarea legislației

La sfârșitul fiecărui an calendaristic, Guvernul va transmite Parlamentului programul său de activitate privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene pentru anul următor.

Articolul 18. Transmiterea către Parlament a proiectelor de legi de transpunere a legislației UE

(1) Proiectele de legi de transpunere în legislația națională a legislației UE vor fi prezentate Parlamentului în conformitate cu prevederile Regulamentului Parlamentului.

(2) Proiectul de lege elaborat în scopul transunerii legislației UE și înaintat Parlamentului va fi însoțit în mod obligatoriu de:

- a) un tabel de concordanță elaborat în conformitate cu legislația relevantă;
- b) o declarație de compatibilitate cu legislația UE întocmită în conformitate cu legislația aplicabilă.

(3) Proiectele de legi care nu sînt însoțite de documentele menționate la alineatul (2) al prezentului articol nu pot fi examinate în Parlament și sînt restituite Guvernului din oficiu de către Secretariatul Parlamentului.

Capitolul IV COOPERAREA DINTRE PARLAMENT ȘI GUVERN

Articolul 19. Cooperarea dintre Parlament și Guvern

(1) Parlamentul și Guvernul cooperează în procesul de integrare europeană a Republicii Moldova.

(2) În vederea instituirii unui mecanism eficient de interacțiune între Parlament și Guvern, se va încheia un memorandum de colaborare între Secretariatul Parlamentului și Cancelaria de Stat a Guvernului.

Articolul 20. Participarea reprezentanților autorităților administrației publice la ședințele Parlamentului și ale Comisiei parlamentare de profil

(1) Membrii Guvernului și conducătorii altor autorități ale administrației publice asistă și participă în mod obligatoriu, pentru domeniile aflate în

competența lor, la orice ședință a Parlamentului sau a Comisiei parlamentare de profil atunci când sînt invitați în legătură cu subiecte de relevanță europeană.

(2) Membrii Guvernului și conducătorii altor autorități ale administrației publice au acces la lucrările comisiilor parlamentare, unde pot lua cuvîntul și pot răspunde la întrebări. Aceștia sînt informați în prealabil despre data și ora la care au loc ședințele.

(3) Ministrul afacerilor externe și integrării europene se prezintă cu regularitate, cel puțin o dată în trimestru, la Comisia parlamentară de profil pentru a oferi informații și a răspunde întrebărilor adresate de către deputați cu privire la:

- a) negocierile cu Uniunea Europeană sau cu instituțiile sale;
- b) programul de activitate al Guvernului privind transpunerea legislației Uniunii Europene;
- c) proiectele de lege și propunerile legislative de transpunere a legislației Uniunii Europene sau prin care sînt implementate acorduri încheiate cu Uniunea Europeană;
- d) implementarea legilor adoptate, a planurilor de acțiuni și a angajamentelor asumate în contextul integrării europene;
- e) alte aspecte relevante ce vizează procesul de integrare europeană a Republicii Moldova.

(4) Absența membrilor Guvernului sau a conducătorilor altor autorități ale administrației publice de la ședințele Parlamentului sau ale Comisiei parlamentare de profil constituie temei pentru excluderea de pe agenda ședințelor a subiectelor pentru care conducătorii menționați sînt responsabili.

(5) În caz de imposibilitate obiectivă de a asista sau participa la ședințele Parlamentului sau ale Comisiei parlamentare de profil, membrii Guvernului și conducătorii altor autorități ale administrației publice pot fi reprezentați, cu titlu de excepție, de adjuncții lor.

Articolul 21. Acordurile și alte instrumente juridice încheiate cu Uniunea Europeană

(1) Guvernul poate iniția negocierea și semnarea unui acord cu Uniunea Europeană numai după avizarea acestuia de către Comisia parlamentară de profil, în conformitate cu prevederile Legii nr.595-XIV din 24 septembrie 1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova.

(2) Comisia parlamentară de profil, în consultare cu orice comisie parlamentară de specialitate, responsabilă pentru domeniul în cauză, emite în numele Parlamentului un aviz scris asupra acordului propus de Guvern.

(3) În cazul în care acționează contrar avizului formal al Parlamentului, Guvernul trebuie să prezinte în scris Comisiei parlamentare de profil motivele acțiunilor sale și să includă informațiile respective în raportul său anual către Parlament.

Capitolul V DISPOZIȚII FINALE

Articolul 22. Resursele umane, tehnice și financiare

Parlamentul va aproba resursele umane, tehnice și financiare necesare pentru îndeplinirea sarcinilor și responsabilităților prevăzute de prezenta lege.

Articolul 23. Intrarea în vigoare

(1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării.

(2) Guvernul, în termen de 1 lună de la data intrării în vigoare a prezentei legi:

a) va prezenta Parlamentului propuneri de aducere a legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege;

b) va adopta actele normative necesare executării prezentei legi.

Președintele Parlamentului

Nota informativă

la proiectul de Lege privind cooperarea între Parlament și Guvern
în procesul de integrare europeană a Republicii Moldova

Argumentarea necesității adoptării prezentei legi. Integrarea europeană - obiectiv strategic pe care și l-a asumat Republica Moldova - reprezintă un proces complex, care presupune atât acțiuni diplomatice în exterior, dar mai cu seamă acțiuni și eforturi în interiorul țării, în special, de armonizare a legislației naționale cu cea a Uniunii Europene, reformare a instituțiilor și consolidare a consensului național. Realizarea acestui obiectiv necesită o implicare plenară a autorităților și instituțiilor statului atât la nivel central, cât și local, a partidelor politice aflate la guvernare, dar și a celor din opoziție, precum și a întregii societăți. Un rol deosebit în acest proces revine Parlamentului și Guvernului, o cooperare eficientă și echilibrată între aceste două puteri în stat fiind determinantă.

În anul 2011, cu sprijinul proiectului PNUD „Susținerea dezvoltării Parlamentului Republicii Moldova”, au fost realizate rapoartele „*Rolul Parlamentului în procesul de integrare europeană*” (autor D.Ghimici) și „*Elaborarea unui set de norme pentru reglementarea procesului de cooperare dintre Parlament și Guvern în domeniul integrării europene cu accent special pe Comisia Politică Externă și Integrare Europeană*” (autor N.Berkowitz). Anterior, în anul 2006, în cadrul proiectului TACIS „Susținerea Parlamentului Republicii Moldova” a fost realizat „*Raportul cu privire la evaluarea gestionării afacerilor europene în Parlamentul Republicii Moldova*”. În rapoartele respective experții internaționali constată univoc că Parlamentul are un rol destul de limitat în procesul de integrare europeană a Republicii Moldova. Legislativul este puțin informat și consultat de Guvern, practic nu participă la mecanismul de formulare a politicii statului în domeniul integrării europene. Guvernul este, în principiu, unica instituție care elaborează și negociază pozițiile Republicii Moldova cu UE și coordonează afacerile europene. Această stare de fapt ridică semne de întrebare, pe de o parte, cu privire la mandatul politic al Executivului, iar pe de altă parte, cu privire la rolul de reprezentare al Parlamentului. Or, relația dintre Parlament și Guvern trebuie să se fundamenteze pe principii democratice general recunoscute, și anume: Guvernul este responsabil în fața Parlamentului, iar Parlamentul asigură legitimitate democratică și control politic asupra activității Guvernului. În același timp, cadrul legal actual este insuficient, nu precizează rolul, mandatul, atribuțiile fiecărei instituții, mecanismele de cooperare, consultare și coordonare dintre Parlament și Guvern, nu asigură o implicare continuă și profundă a Parlamentului în procesul de integrare europeană.

Pentru a remedia situația, se impune adoptarea unei legi unitare și cuprinzătoare, care să asigure dezvoltarea unui sistem structurat, să prevadă mecanisme și proceduri clare de cooperare și interacțiune între Legislativ și Executiv, de natură să permită participarea sistematică a Legislativului și controlul activității Executivului în acest proces.

Adoptarea prezentei legi se înscrie pe deplin în contextul general european. Astfel, Tratatul UE de la Lisabona, în vigoare de la 1 decembrie 2009, a adus mai multe modificări menite să consolideze rolul legislațivelor statelor membre în procesul decizional european, să asigure creșterea legitimității democratice și a responsabilității la nivelul Uniunii Europene. În rezultat, majoritatea absolută a statelor membre, dar și cele care aspiră să se integreze în UE au adoptat legi speciale cu privire la cooperarea între parlament și guvern în domeniul afacerilor europene, modificând mecanismele interne instituționale și procedurale, consolidând rolul

constituțional al parlamentelor naționale în domeniul afacerilor europene, în monitorizarea și controlul executivelor privind deciziile cu relevanță UE.

Totodată, prin adoptarea acestei legi se dă curs și recomandărilor formulate în rezoluția nr.1827 din 2011 a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei privind necesitatea consolidării rolului Parlamentului în exercitarea controlului asupra activității Guvernului.

Elaborarea prezentului proiect de lege a fost bazată pe o examinare temeinică a cadrului legal și instituțional în vigoare, o evaluare atentă a situației actuale privind rolul și capacitățile Parlamentului în domeniul integrării europene, procedurile interne de lucru și relațiile cu celelalte autorități, în special, cu Executivul. În același timp, a fost efectuată o analiză comparativă cu situația și experiența parlamentelor mai multor state membre ale UE, state candidate sau aspirante la aderare, în vederea identificării celor mai bune practici relevante pentru Republica Moldova, în special, Lituania, România, Germania, Portugalia, Slovenia, Croația, Macedonia, Albania, Bosnia și Herțegovina. De asemenea, au fost luate în considerare recomandările și concluziile formulate în rapoartele sus-menționate, realizate de experții internaționali, cu sprijinul PNUD.

Cuprinsul proiectului de lege. Ideea de fond a întregii legi constă în crearea unui sistem echilibrat, flexibil și operativ de interacțiune și cooperare între Parlament și Guvern, în condițiile consolidării rolului Parlamentului și a controlului parlamentar asupra executivului în procesul de integrare europeană. Totodată, s-a ținut cont de necesitatea evitării birocratizării excesive, care ar îngreuna activitatea Guvernului și agenda parlamentară, astfel încât resursele aflate la dispoziție să fie folosite îndeosebi pentru fundamentarea pozițiilor de negociere, transpunerea legislației UE, elaborarea și implementarea politicilor publice care se impun în contextul integrării europene.

Proiectul de lege este structurat în cinci capitole, precedate de preambul, după cum urmează: dispoziții generale, Parlamentul, Guvernul, cooperarea dintre Parlament și Guvern, dispoziții finale.

Preambulul expune finalitățile, rațiunea și motivația adoptării acestui proiect de lege. În special, se pune accentul pe obiectivele consolidării consensului național privind obiectivul de integrare europeană, ancorarea ireversibilă și durabilă a integrării europene în politicile externă și internă ale Republicii Moldova, respectarea prevederilor Constituției, luarea în considerare a "Linii directoare parlamentare de la Copenhaga" adoptate de Parlamentul European, precum și a recomandărilor APCE privind consolidarea rolului Parlamentului în supravegherea activității Guvernului.

Capitolul I relevă scopul legii și domeniul de aplicare, care constau în stabilirea cadrului general, a procedurii și mecanismului de cooperare între Parlament și Guvern în procesul de integrare europeană a Republicii Moldova, asigurarea unui rol pro-activ al Parlamentului în domeniul afacerilor europene, în monitorizarea și controlul Executivului privind deciziile cu relevanță UE.

De asemenea, sunt definite unele noțiuni de bază, cum ar fi *procesul de integrare europeană a Republicii Moldova, comisia parlamentară de profil, actul legislativ sau propunerea legislativă cu relevanță europeană.*

Capitolul II este divizat în două secțiuni. Secțiunea 1 reglementează rolul, atribuțiile și actele Parlamentului în procesul de integrare europeană, programul de lucru și lista proiectelor de acte și propuneri legislative cu relevanță europeană. Secțiunea 2 stabilește comisia parlamentară responsabilă de monitorizarea procesului de integrare europeană, care este Comisia Politică Externă și Integrare Europeană, precum și atribuțiile acesteia în domeniul integrării europene. Acest capitol cuprinde inclusiv dispoziții care reglementează relația comisiei de profil cu alte comisii parlamentare și structuri ale Parlamentului, cu autoritățile și instituțiile administrației publice, cu Uniunea Europeană și organismele asociate, precum și cu societatea civilă. De asemenea, se conțin prevederi specifice cu privire la prezentarea rapoartelor Comisiei de profil în cadrul sesiunii plene a Parlamentului, cel puțin o dată pe an.

Capitolul III al proiectului cuprinde dispoziții care permit, în primul rând, informarea exhaustivă și în timp util de către Guvern a Parlamentului în legătură cu evoluțiile înregistrate în procesul de integrare europeană. Mai mult, proiectul prevede ca Guvernul să transmită Parlamentului și Comisiei parlamentare de profil documentele aferente negocierilor și acordurilor cu Uniunea Europeană. De asemenea, se conțin reglementări cu privire la elementele de conținut, modalitatea și termenele de prezentare în Parlament a raportului anual al Guvernului cu privire la procesul de integrare europeană a Republicii Moldova. În fine, este reglementată modalitatea și procedura de prezentare în Parlament a proiectelor de legi de transpunere a legislației UE, fiind pus accentul pe însoțirea obligatorie a acestora de un tabel de concordanță și o declarație de compatibilitate cu legislația UE.

Capitolul IV reglementează mecanismele de cooperare dintre Parlament și Guvern în procesul de integrare europeană. În vederea instituirii unui mecanism eficient de interacțiune, este prevăzută încheierea unui memorandum de colaborare între Secretariatul Parlamentului și Cancelaria de Stat a Guvernului. La fel, este reglementată participarea reprezentanților autorităților administrației publice la ședințele Parlamentului și ale Comisiei parlamentare de profil. În special, ministrul afacerilor externe și integrării europene se va prezenta cu regularitate la Comisia parlamentară de profil, cel puțin o dată în trimestru, pentru a oferi informații și a răspunde la întrebări. Un alt aspect reglementat în proiect ține de procedura de inițiere a negocierilor și semnare a acordurilor și altor instrumente juridice cu Uniunea Europeană.

Capitolul V conține dispozițiile finale cu privire la resursele umane, tehnice și financiare necesare pentru implementarea respectivei legi. De asemenea, se stabilește că legea va intra în vigoare la data publicării, iar Guvernul, în termen de 1 lună de la data intrării în vigoare a legii, va prezenta Parlamentului propuneri de aducere a legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege și va adopta actele normative necesare executării acesteia.

Impactul de reglementare al proiectului constă în ajustarea legislației naționale la cea comunitară, în special, la "Liniile directoare parlamentare de la Copenhaga", adoptate de Parlamentul European, care trasează liniile directoare pentru relațiile dintre guverne și parlamente cu privire la afacerile comunitare (standarde minimale, Nr.2003/C 154/1), îndeplinirea recomandărilor din rezoluția APCE 1827 (2011), suplینirea insuficienței de reglementare în ce privește cadrul general, mecanismele și procedurile de cooperare între Parlament și Guvern în procesul de integrare europeană a Republicii Moldova.

Adoptarea prezentei legi va determina necesitatea operării unor modificări și completări la Regulamentul Parlamentului, Legea cu privire la Guvern, Legea privind actele legislative, Legea privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, precum și la unele acte normative subordonate legii.

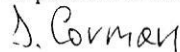
Impactul politic și social al proiectului constă în asigurarea prin lege a unui mecanism echilibrat și operativ de cooperare între puterile legislativă și executivă, a consolidării rolului Parlamentului, ca organ reprezentativ suprem al poporului, în procesul de integrare europeană. Cu cât mai activă va fi implicarea Parlamentului în toate fazele procesului de integrare europeană, începând cu faza incipientă de elaborare a pozițiilor de negociere, cu atât mai bune sunt perspectivele rezultatului final. Aceasta, în ultimă instanță, va duce la întărirea legăturii democratice cu cetățenii, va contribui la consolidarea consensului național privind integrarea europeană și la implicarea cât mai amplă a societății în acest proces.

Implicațiile financiare. Articolul 22 din proiect stabilește că Parlamentul va aproba resursele umane, tehnice și financiare necesare pentru îndeplinirea sarcinilor și responsabilităților în temeiul prezentei legi. Dispozițiile prezentului proiect pot fi aplicate fără cheltuieli majorate de la bugetul de stat, întrucât nu presupun înființarea de noi structuri sau angajări de personal în administrația publică. Consolidarea capacităților umane și tehnice ale Comisiei parlamentare de profil va fi realizată din contul resurselor interne alocate Parlamentului.

Asigurarea transparenței în procesul de elaborare a proiectului. În cadrul lansării rapoartelor menționate mai sus, realizate cu sprijinul PNUD, în iunie și, respectiv, decembrie 2011, au fost organizate mese rotunde cu participarea membrilor Comisiei, a funcționarilor Parlamentului, a reprezentanților MAEIE, a experților internaționali și a societății civile, în cadrul cărora au fost discutate recomandările și concluziile formulate de experți, analizată experiența relevantă a mai multor state europene, precum și conceptul viitorului proiect de lege. Prezentul proiect va fi plasat pe site-ul oficial al Parlamentului, vor fi organizate consultări și dezbateri publice asupra acestuia. De asemenea, proiectul va fi coordonat cu autoritățile și instituțiile vizate, conform procedurii stabilite de legislația în vigoare.

Luând în considerare cele expuse mai sus, considerăm oportună și necesară examinarea și adoptarea de către Parlament a proiectului de lege privind cooperarea între Parlament și Guvern în procesul de integrare europeană a Republicii Moldova.

Deputat în Parlament:

Igor Corman